

Afgørelse om vilkår og betingelser for en metode for et nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked

RESUMÉ

Forsyningstilsynet godkender med denne afgørelse Energinet Systemansvar A/S' ændringsforslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester. Forsyningstilsynets afgørelse om godkendelse udgør en del af grundlaget for, at Energinet kan tilslutte sig et fælles nordisk marked for udveksling af balanceringsenergi i form af frekvensgenoprettelsesreserver til manuel aktivering.

Energinet Systemansvar A/S indgår som helejet datterselskab hos den danske transmissionssystemoperatør, Energinet. Energinet Systemansvar A/S betegnes herefter som Energinet, og transmissionssystemoperatør betegnes som TSO, mens frekvensgenoprettelsesreserver til manuel aktivering, der har den fulde betegnelse på engelsk, manual frequency restoration reserves, herefter forkortes og betegnes som mFRR.

Energinet anmeldte den 7. oktober 2021 et forslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester til Forsyningstilsynets godkendelse. De anmeldte vilkår og betingelser har til formål, at de nordiske landes TSO'er, herunder Energinet, kan overgå fra det gældende, nordiske regulerkraftmarked til et nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked. Det nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked vil være tilpasset et fælles EU-marked for mFRR, der betegnes MARI, og således at Energinet og de øvrige nordiske TSO'er på sigt kan overgå til MARI.

Det indgik i Energinets forslag til vilkår og betingelser, at den maksimale tilbudspris for mFRR-energibud til opregulering skulle fastsættes til 5.000 euro pr. megawatt-time. Euro pr. megawatt-time betegnes herefter som EUR/MWh.

Forsyningstilsynet anmodede 7. marts 2022 Energinet om at ændre de anmeldte vilkår og betingelser for så vidt angår den maksimale tilbudspris til et højere, fælles nordisk niveau. Energinet anmeldte herefter den 5. maj 2022 et ændringsforslag til de omhandlede vilkår og betingelser. Det indgår i Energinets ændringsforslag, at maksimums- og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud fastsættes til et plus- og minus-interval 10.000 EUR/MWh. Et plus- og minusinterval betegnes herefter som +/-.

Forsyningstilsynets afgørelse skal træffes processuelt og materielt efter Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet, der betegnes EBGL, og ifølge formålene med EBGL.

Forsyningstilsynet skal således påse, om vilkårene og betingelserne er baseret på EU's hovedregel for prissætning. Forsyningstilsynet skal dertil vurdere, om Energinet ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne har koordineret med og har inddraget de

TSO'er, distributionssystemoperatører og interessenter, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser. Distributionssystemoperatører forkortes ifølge EU's regler som DSO'er og betegnes i Danmark som netvirksomheder.

Forsyningstilsynet skal også vurdere, om vilkårene og betingelserne materielt overholder rammerne for etableringen af MARI og herunder navnlig IT-plattformen for MARI. Forsyningstilsynet skal endvidere vurdere, om vilkårene og betingelserne fastlægger materielt rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet har vurderet, at Energinets ændringsforslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester er baseret på EU's hovedregel for prissætningsprincip.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at Energinet har koordineret med de øvrige nordiske TSO'er om at fastsætte en maksimums- og minimumstilbudspris på mFRR-energi bud til +/-10.000 EUR/MWh, og at Energinet forud for anmeldelsen af vilkår og betingelser har inddraget markedsaktører og andre interessenter ved udarbejdelsen af disse vilkår og betingelser. Forsyningstilsynet har herefter vurderet, at Energinet ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne materielt har koordineret med og har inddraget de TSO'er, netvirksomheder og interessenter, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser.

Forsyningstilsynet har også vurderet, at Energinets gradvise tilslutning til MARI-plattformen, hvorved Energinet først indgår i det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked, før Energinet forventes at overgå til MARI-plattformen i 2024, overholder rammerne for etableringen af MARI-plattformen.

Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at Energinet har oplyst, at Energinet foruden aktiveringsordrer med krav om balanceringsregulering vil anvende tomme aktiveringsordrer, der skal besvares med en modtagelsesbekræftelse. Dette sker for at sikre, at de indsendte bud er tilgængelige for aktivering. Energinet oplyser også, at bud foreslås at kunne gøres utilgængelige for aktivering for at opretholde el-systemets driftssikkerhed.

Energinet har dertil gjort rede for, at en maksimums- og minimumstilbudspris på mFRR-energi på et højere niveau end priserne i tidsrammerne forud for handlen med balanceringsenergi skal tilskynde aktørerne til at balancere sig selv i de foregående tidsrammer.

Forsyningstilsynet har herefter vurderet, at de anmeldte vilkår og betingelser fastlægger rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at formålet med de anmeldte vilkår og betingelser er, at Energinet og de øvrige nordiske TSO'er ændrer det hidtidige nordiske regulerkraftmarked til et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, der er tilpasset MARI-plattformen, og således at de nordiske TSO'er kan overgå til MARI-plattformen. Forsyningstilsynet har derfor fundet, at de anmeldte vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålene ifølge EBGL om bl.a. fremme af konkurrence, gennemsigtighed og ikke-diskrimination samt integration af EU's tidsrammer for el-handel.

Forsyningstilsynet finder herefter at kunne godkende de anmeldte vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester efter EBGL.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender Energinet Systemansvar A/S' anmeldte ændringsforslag af 5. maj 2022 til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester for en metode for et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked.

Forsyningstilsynets afgørelse er truffet efter artikel 5, stk. 4, litra c, jævnfør artikel 18 i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Denne sag angår Energinets anmeldte ændringsforslag af 5. maj 2022 til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet skal vurdere, om Energinets anmeldte ændringsforslag til vilkår og betingelser kan godkendes, så Energinet kan tilslutte sig et nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked.

SAGENS FORLØB

Energinet anmeldte den 7. oktober 2021 et forslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester til Forsyningstilsynets godkendelse.

Energinet havde forud herfor inddraget markedsaktører og andre interessenter ved udformningen af disse vilkår og betingelser. Energinet gennemførte således nationale aktørmøder i september 2020, januar 2021 og juni 2021, og Energinet gennemførte også nordiske aktørmøder i maj 2020, januar 2021 og juni 2021.

Energinet havde dertil et udkast til vilkår og betingelser i offentlig høring i perioden fra den 5. august til den 6. september 2021. Energinet modtog ét enkelt høringssvar, der ikke gav anledning til ændringer af vilkårene og betingelserne.

Energinets forslag af 7. oktober 2021 til vilkår og betingelser var ved anmeldelsen vedlagt de foreslåede ændringer af vilkår og betingelser ifølge Energinets forskrifter C2, C3 og F samt det omhandlede høringssvar.

Det indgik i Energinets oprindelige forslag, at den maksimale tilbudspris for mFRR-energibud til opregulering skulle fastsættes til 5.000 EUR/MWh.

Det blev efterfølgende drøftet mellem Forsyningstilsynet og regulatorerne i de øvrige nordiske lande, at den maksimale tilbudspris skulle fastsættes til et højere niveau, evt. 10.000 eller 15.000 EUR/MWh, af hensyn til harmonisering på nordisk plan og EU-plan.

Forsyningstilsynet anmodede derfor den 7. marts 2022 Energinet om at samarbejde med de øvrige nordiske TSO'er om at ændre den maksimale tilbudspris til et højere, fælles nordisk niveau, som de nordiske TSO'er kunne blive indbyrdes enige om.

Energinet anmeldte den 5. maj 2022 et ændringsforslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester til Forsyningstilsynets godkendelse, hvorefter maksimums- og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud materielt fastsættes til +/-10.000 EUR/MWh.

Energinet havde et udkast til fastsættelsen af maksimums- og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud til +/-10.000 EUR/MWh ifølge Energinets forskrift C2, kapitel 2, i offentlig høring fra den 1. april til den 2. maj 2022. Energinet modtog ét enkelt hørings svar, der ikke gav anledning til ændringer af prisfastsættelsen.

Energinets ændringsforslag af 5. maj 2022 til vilkår og betingelser var ved anmeldelsen vedlagt de foreslåede ændringer af vilkår og betingelser ifølge Energinets forskrifter C2, C3 og F samt det omhandlede hørings svar og Energinets høringsnotat.

INTRODUKTION TIL DET RELEVANTE MARKED

Engros markedet for el-handel kan inddeles i 4 faser: Forward markedet, day-ahead markedet, intraday markedet og regulerkraft- eller balancemarkedet.

Handel med el på forward markedet sker fra måneder og år før driftsdøgnet og frem til dagen før driftsdøgnet. Der sælges på forward markedet finansielle produkter til at sikre den fremtidige el-pris på day-ahead markedet. Der foretages på day-ahead markedet handel på dagen før driftsdøgnet, mens der på intraday markedet foretages handel frem til en time før driftstimen eller driftsøjeblikket med henblik på at balancere el-systemet.

Udvalgte aktører på el markedet har status som balanceansvarlige for at sikre, at balancen mellem produktion og forbrug samt køb og salg af el konstant opretholdes. Al produktion, forbrug og el-handel skal således være tilknyttet en balanceansvarlig aktør, og alle leverandører af reserveprodukter eller balancerings tjenester skal indgå en kontrakt med en balanceansvarlig aktør for at levere balancerings tjenester i og til el markedet.

De balanceansvarlige aktører kan handle sig i balance frem til én time før driftstimen.

TSO'erne, i Danmark Energinet, har dertil det overordnede og generelle ansvar for, at der er balance mellem produktion og forbrug i el-systemet. Energinet indkøber således reserver i form af kapacitet og energi for at sikre sig de fornødne ressourcer til at sikre en stabil og sikker drift af el-systemet samt for at opretholde balancen i el-systemet.

Energinet indkøber herunder regulerkraft, der er en manuel reserve, og som har en aktiveringstid på op til 15 minutter, på det gældende, fælles nordiske regulerkraftmarked.

Alle regulerkraftbud, som danske aktører indmelder, sendes således videre til en fælles nordisk budliste. Aktivering af bud på regulerkraftmarkedet udvælges herefter i prisrækkefølge og afregnes som pay-as-clear, hvilket tilskynder aktørerne til at byde ind med en pris på energi i forhold til de lavest mulige marginale omkostninger til at levere energien. Pay-as-clear som prissætningsprincip indebærer således, at det billigste bud på energi accepteres som det første, og så det næst-billigste m.v., og når behovet for energi er dækket, bliver alle aktører betalt på niveau med det sidst accepterede og dermed dyreste bud.

Specialregulering er en regulering, hvor den normale prisrækkefølge ikke nødvendigvis følges, og hvor aktiveringen ikke bliver prissættende for balanceprisen. Specialregulering anvendes for at sikre, at reguleringer, der skyldes nettekniske forhold, f.eks. flaskehalse i eget net, ikke påvirker regulerkraftmarkedet og derved ubalanceprisen.

Regulerkraftbud, der anvendes til specialregulering, afregnes som pay-as-bid. Prissætningsprincippet pay-as-bid indebærer til forskel fra pay-as-clear, at den enkelte aktør tilskyndes til at byde ind med den højeste pris, som aktøren forventer vil blive accepteret.

FORMÅLET MED DE ANMELDTE VILKÅR OG BETINGELSER FOR METODEN

Forsyningstilsynet har tidligere ved afgørelse af 18. december 2019 godkendt Energinets nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester, idet de enkelte, nærmere vilkår og betingelser fremgår af Energinets forskrifter C1, C2 og C3 samt af Energinets dokumenter, Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer samt Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser.

EU's Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder, der betegnes ACER, har efterfølgende truffet afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om en fælles europæisk IT-plattform for udveksling af balanceringsenergi i form af mFRR. IT-plattformen betegnes som MARI-plattformen. ACER's afgørelse er rettet til og er juridisk bindende for alle EU-landenes TSO'er, herunder Energinet.

De enkelte TSO'er har dog ansvaret for at få anmeldt og godkendt nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester, så de enkelte nationale vilkår og betingelser bliver tilpasset MARI-plattformen.

Energinets anmeldelse af de aktuelle ændringer af nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester har navnlig til formål, at Energinet først skal tilsluttes et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, før Energinet kan overgå til et fælles EU-marked for mFRR, MARI, og herunder den fælles IT-plattform for MARI, MARI-plattformen. En sådan gradvis tilslutning til MARI-plattformen er i overensstemmelse med ACER's afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om MARI-plattformen. Energinet forventer at overgå til MARI-plattformen i 2024.

De vilkår og betingelser, der er anmeldt til ændring, fremgår nærmere af Energinets forskrift C2, der angår balancemarkedet og balanceafregning, og i forskrift C3, der angår planhåndtering og daglige procedurer samt i forskrift F, der angår datakommunikation.

Energinet oplyser dertil, at de aktuelt anmeldte ændringer af vilkår og betingelser i godkendt form påtænkes taget i brug fra og med den 1. november 2022.

GENERELLE VILKÅR FOR ET NORDISK MFRR-ENERGIAKTIVERINGSMARKED

De nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester, som Energinet anmeldte den 7. oktober 2021, og som er videreført uændret i Energinets ændringsforslag af 5. maj 2022, angår i hovedpunkter:

1. Den hidtidige IT-plattform for det fælles nordiske marked for regulerkraft ændres til en ny IT-plattform for det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked.

2. Introduktion af 15 minutters-driftskvarter med 4 clearinger i timen og 4 gange 15 minutters-bud i timen og fortsat anvendelse af 60-minutters-markedsenhed.
3. Pay-as-clear anvendes fortsat som prissætning, men der vil som følge af 4 clearinger i timen og fortsat én timepris ske en naturlig tilpasning af prissætningen.
4. Introduktion af funktionerne: Aktivering via aktiveringsordre, bekræftelse af aktiveringsordre og tom aktiveringsordre.
5. Overspring af bud ændres til, at bud kan blive gjort utilgængelige for aktivering.
6. De hidtidige anvendte begreber Dødtid for regulering samt Start og stop-gradient for regulering ændres til begrebet Aktiveringstid.

Energinet oplyser om funktionerne aktivering via aktiveringsordre, bekræftelse af aktiveringsordre, tom aktiveringsordre og om bud, der gøres utilgængelige for aktivering:

Aktiveringsordrer skal besvares af aktøren med en aktiveringsbekræftelse på modtaget aktivering. Energinet vil foruden aktiveringsordrer med krav om balanceringsregulering anvende tomme aktiveringsordrer. En tom aktiveringsordre skal på samme vis besvares med en modtagelsesbekræftelse. Energinet foreslår at anvende tomme aktiveringsordrer for løbende at sikre, at de indsendte bud er tilgængelige for aktivering.

Bud indsendt til Energinet inden for fristen for indsendelse af bud, 45 minutter før driftstimen, er som udgangspunkt tilgængelige for aktivering. Det kan dog være nødvendigt for Energinet at ændre tilgængeligheden af visse bud. Energinet foreslår derfor, at bud kan gøres utilgængelige for aktivering for at opretholde driftssikkerheden i el-systemet.

Energinet foreslår også, at begreber i tilknytning til regulerkraftmarkedet ændres til nye begreber på dansk i tilknytning til det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked, og som hver især lægger sig op ad begreberne på engelsk i tilknytning til MARI-plattformen:

Regulerkraft	mFRR energi
Regulerkraftbud	mFRR energibud
Regulerkraftmarked	mFRR energiaktiveringsmarked
Regulerkraftpris	mFRR energipris

SÆRLIGE VILKÅR FOR MAKSIMUMS- OG MINIMUMSTILBUDSPRIS FOR MFRR
Energinet foreslår med ændringsforslaget af 5. maj 2022 til vilkår og betingelser, at det skal fastsættes i forskrift C2, at maksimums- og minimumstilbudspris for mFRR-energi-bud skal udgøre +/-10.000 EUR/MWh, svarende til 75.000 danske kroner/MWh.

Energinet foreslår, at det i forlængelse af ovenstående også fastsættes i forskrift C2, at maksimums- og minimumstilbudsprisen er dynamisk og øges, hvis intraday-prisen stiger til over +/- 9.999 EUR/MWh. Den maksimale tilbudspris for mFRR-energi-bud vil i dette tilfælde skulle øges med samme værdi som intraday-prisen, og mFRR-energi-bud sænkes til samme absolutte værdi.

Energinet har oplyst, at baggrunden for de senest foreslåede ændringer dels beror på fælles overvejelser og beslutninger i kredsen af de nordiske landes TSO'er, herunder Energinet, dels beror på fælles EU-rammevilkår.

De nordiske TSO'ers overvejelser har dertil som nærmere baggrund, at de nuværende maksimums- og minimumstilbudspriser på de nordiske markeder er fastsat til at udgøre:

Day-ahead-markedet:	+3.000 EUR/MWh og -500 EUR/MWh
Intraday-markedet:	+/-9.999 EUR/MWh
Regulerkraftmarkedet:	+5.000 EUR/MWh og ingen minimumstilbudspris

Det er også gældende vilkår for de nordiske markeder, at maksimums- og minimumstilbudsprisen for day-ahead er dynamisk og kan hæves, hvis priserne rammer de fastsatte lofter. Hvis day-ahead-prisgrænserne således kommer op på samme niveau som maksimums- og minimumstilbudsprisen for intraday, skal intraday-prisen ændres, så intraday-prisen forsat er højere end maksimums- og minimumstilbudsprisen for day-ahead.

Generelle EU-regler fastsætter dertil, at priserne på balanceringsenergi bør være højere end day-ahead- og intraday-prisgrænserne og ikke bør begrænse prisdannelsen. ACER har endvidere konkret fastsat en maksimums- og minimumstilbudspris på mFRR-energibud til +/-15.000 EUR/MWh for perioden juli 2022 til juli 2026. Denne maksimums- og minimumstilbudspris vil herefter blive hævet til +/-99.999 EUR/MWh.

De nordiske TSO'er, herunder Energinet, har vurderet, at mFRR-energiaktiveringsprisen bør være højere end day-ahead- og intraday-priserne for at sikre egnede incitamentter til markedsaktørerne til at balancere sig selv på day-ahead- og intraday-markederne.

De nordiske TSO'er har dertil vurderet, at maksimums- og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud bør være dynamisk. Hvis day-ahead- og intraday-prisen således stiger som følge af høje priser, skal maksimums- og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud forøges tilsvarende. Hvis intraday-prisen stiger til over +/-9.999 EUR/MWh, skal den maksimale tilbudspris for mFRR-energibud således forøges tilsvarende, og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud skal sænkes til den samme absolutte værdi.

LOKALE VILKÅR, DER ER FASTSAT EFTER BIDRAG FRA MARKEDSAKTØRER
ACER's afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om MARI-plattformen åbner for, at de enkelte EU-landes TSO'er hver især kan fastsætte visse enkelte, lokalt eller nationalt, særegne vilkår og regler i sammenhæng med MARI-plattformen.

Energinet har forud for anmeldelsen den 7. oktober 2021 af vilkår og betingelser inddraget markedsaktører og andre interessenter ved udformningen af vilkårene og betingelserne. Energinet har således gennemført nationale aktørmøder i september 2020, januar 2021 og juni 2021, og Energinet har også gennemført nordiske aktørmøder i maj 2020, januar 2021 og juni 2021. Energinet har på disse møder indgået i dialog med markedsaktørerne og interessenterne om deres indstilling til lokale vilkår.

En række lokale vilkår er herefter indgået i Energinets anmeldelse af den 7. oktober 2021 og er videreført uændret i Energinets ændringsforslag af 5. maj 2022.

Disse lokale vilkår angår nærmere:

Maksimal leveringsvarighed: Der kan angives maksimal leveringsvarighed for teknisk koblede bud, der udgør bud på hinanden følgende 15 minutter, og som angår det samme anlæg. Den maksimale leveringshastighed skal i minutter være deleligt med 15.

Hviletid: Der kan efter tilendebragt balanceringsregulering angives hviletid for teknisk koblede bud.

Lokationsinformation: Et bud kan angives med information om den transformatorstation i transmissionsnettet, som budet kan henføres til.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har som led i behandlingen af sagen vurderet, hvem der kan anses som sagens parter.

Forsyningstilsynet anser Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som part i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at Forsyningstilsynets aktuelle og konkrete afgørelse fastsætter, hvad der er eller skal være ret for Energinet Systemansvar A/S, der som forretningsområde bl.a. har systemansvaret for det danske el-transmissionsnet.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energinet Selvstændig Offentlig Virksomhed, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, der har funktion som Energinets kontaktpunkt for kommunikation med andre myndigheder.

HØRING

Forsyningstilsynet gennemførte i perioden den 13. december 2021 til den 10. januar 2022 en offentlig høring af Energinets anmeldelse af 7. oktober 2021 af vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester. Forsyningstilsynet modtog ikke høringssvar.

Forsyningstilsynet har ikke gennemført parts- eller offentlig høring af udkast til tilsynets afgørelse. Dette har sammenhæng med, at Forsyningstilsynets afgørelse ikke indeholder oplysninger af faktisk karakter til ugunst for sagens part, og som sagens part ikke i forvejen er bekendt med.

EU's netværksretningslinjer, herunder aktuelt EBGL, indeholder dertil krav om offentlig høring af mindst 1 måneds varighed af udkast til TSO-forslag. Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet har opfyldt kravet om offentlig høring for en periode på 1 måned.

RETSGRUNDLAG

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) NR. 2017/2195 AF 23. NOVEMBER 2017 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR BALANCERING AF ELEKTRICITET (EBGL)

ARTIKEL 3, STK. 1, LITRA A-D

EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, fastsætter, hvad der er formålet med EBGL. EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, har følgende ordlyd:

1. Denne forordning har til formål at:

- a) fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne
- b) øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder
- c) integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balanceringstjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden
- d) bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemer og elektricitetssektoren i Unionen samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

ARTIKEL 5, STK. 4, LITRA C

EBGL artikel 5, stk. 4, litra a-i, fastsætter de nærmere sagsområder, hvor det alene er det enkelte EU-lands regulerende myndighed, i Danmark Forsyningstilsynet, der har afgørelseskompetence til at træffe afgørelse. EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, fastsætter herunder, at det enkelte EU-lands regulerende myndighed har afgørelseskompetence til at træffe afgørelse om vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balanceringstjenester på grundlag af EBGL artikel 18. EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, har følgende ordlyd:

4. Forslag til følgende vilkår og betingelser eller metoder samt ændringer heraf godkendes sag for sag af hver enkelt regulerende myndighed i hver af de berørte medlemsstater:

- c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18

ARTIKEL 18, STK. 1, LITRA A-B, STK. 3, LITRA A-C, OG STK. 4, LITRA A

EBGL artikel 18, stk. 1, litra a-b, stk. 3, litra a-c, og stk. 4, litra a, fastsætter i sammenhæng, - at det enkelte EU-lands TSO eller TSO'er skal udforme et forslag til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balanceringstjenester, - at EU-landets TSO eller TSO'er ved udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balanceringstjenester skal koordinere med de andre TSO'er og netvirksomheder, der kan blive berørt af vilkårene og betingelserne, at vilkårene og betingelserne skal overholde rammene for etablering af de fælles europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi, herunder platformen for udveksling af mFRR, - at EU-landets TSO eller TSO'er skal inddrage netvirksomheder og interessenter ved udarbejdelsen af forslaget til vilkår og betingelser og tage højde for deres synspunkter ud over de høringssvar, der kan være fremkommet ved den offentlige høring af forslaget, og - at vilkårene og betingelserne for leverandører af balanceringstjenester skal fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balanceringstjenester.

EBGL artikel 18, stk. 1, litra a-b, stk. 3, litra a-c, og stk. 4, litra a, har følgende ordlyd:

1.

for alle balanceområder i en medlemsstat udformer TSO'erne i denne medlemsstat et forslag til:

- a) vilkår og betingelser for leverandører af balanceringstjenester
- b) vilkår og betingelser for balanceansvarlige parter.

3. I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er:

- a) koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser
- b) overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22
- c) inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.

4. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester skal:

- a) fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester

ARTIKEL 20, STK. 2, 1. PKT.

EBGL artikel 20, stk. 2, 1. pkt., fastsætter, at den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi i form af mFRR skal bygge på fælles forvaltningsprincipper og forretningsprocesser, at platformen som minimum består af funktionen for optimering af aktivering og funktionen for TSO-til-TSO-afregning. EBGL artikel 20, stk. 2, 1. pkt., har følgende ordlyd:

2. Den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering, som forvaltes af TSO'er eller ved hjælp af en enhed, som TSO'erne selv opretter, skal bygge på fælles forvaltningsprincipper og forretningsprocesser og skal som minimum bestå af funktionen vedrørende optimering af aktivering og funktionen vedrørende afregning mellem TSO'er.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2019/943 AF 5. JUNI 2019 OM DET INDRE MARKED FOR ELEKTRICITET (ELMARKEDSFORORDNINGEN)

ARTIKEL 6, STK. 4

Elmarkedsforordningens artikel 6, stk. 4, fastsætter, at balanceringsprodukter skal afregnes efter princippet for marginal prisfastsættelse, betegnet pay-as-clear, medmindre alle regulerende myndigheder inden for EU godkender en alternativ prisfastsættelsesmetode på grundlag af et fælles forslag fra alle TSO'er inden for EU efter en analyse, der viser, at denne alternative prisfastsættelsesmetode er mere effektiv. Elmarkedsforordningens artikel 6, stk. 4, har følgende ordlyd:

4. Afregningen af balanceringsenergi for standardiserede balanceringsprodukter og specifikke balanceringsprodukter skal baseres på marginalpriser (»pay-as-cleared«), medmindre alle regulerende myndigheder godkender en alternativ prisfastsættelsesmetode på grundlag af et fælles forslag fra alle transmissionssystemoperatører efter en analyse, der viser, at denne alternative prisfastsættelsesmetode er mere effektiv.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinets anmeldte ændringsforslag af 5. maj 2022 til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester kan godkendes efter EBGL, så Energinet kan tilslutte sig et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked.

Forsyningstilsynet skal træffe en national afgørelse efter EBGL, herunder under hensyn til visse bestemmelser for formål og principper ifølge EBGL og elmarkedsforordningen.

Forsyningstilsynet har således kompetence efter EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, jf. artikel 18, stk. 1, litra a og b, til at træffe afgørelse om godkendelse af vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og for leverandører af balancerings-tjenester.

Energinet har på baggrund af Forsyningstilsynets anmodning af 7. marts 2022 anmeldt et ændret forslag af 5. maj 2022 til vilkår og betingelser. Forsyningstilsynet har herefter en 2-måneders-frist efter EBGL artikel 6, stk. 1, til senest den 5. juli 2022 at træffe afgørelse om at godkende det ændrede forslag til vilkårene og betingelserne.

Forsyningstilsynet skal vurdere, om de anmeldte vilkår og betingelser er i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 6, stk. 4, hvorefter pay-as-clear som hovedregel skal anvendes som prissætningsprincip for balanceringsenergi, herunder som prissætningsprincip for mFRR.

Forsyningstilsynet skal dertil efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra a og c, vurdere, om Energinet ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne materielt har koordineret med og har inddraget de TSO'er, netvirksomheder og interessenter, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser.

Forsyningstilsynet skal også efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, vurdere, om vilkårene og betingelserne materielt overholder rammerne for etableringen af MARI-plattformen.

Forsyningstilsynet skal dernæst efter EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, vurdere, om de anmeldte vilkår og betingelser fastlægger materielt rimelige og begrundede krav til levering af balancerings-tjenester.

Forsyningstilsynet skal endvidere vurdere, om de anmeldte vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålsbestemmelserne i EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d.

VURDERING AF DE ANMELDTE VILKÅR OG BETINGELSER

BRUG AF PAY-AS-CLEAR IFØLGE EU'S HOVEDREGEL FOR PRISSÆTNING

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet har oplyst, at det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked vil videreføre fra det hidtidigt gældende, fælles nordiske regulerkraftmarked, at der skal anvendes pay-as-clear som prissætningsprincip.

Energinet oplyser dog også, at der vil være tale om 4 clearinger i timen og 4 gange 15 minutters-bud i timen, idet der fortsat vil blive anvendt 60-minutters-markedsenhed for det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked. Energinet bemærker dertil, at disse forhold vil medføre en vis tilpasning af prissætningen, også selv om pay-as-clear fortsat anvendes som prissætningsprincip.

Forsyningstilsynet finder, at Energinets aktuelle anmeldelse af nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings-tjenester, så Ener-

ginet kan indgå i en metode for et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, bygger på pay-as-clear som prissætningsprincip og således stemmer materielt overens med EU's hovedregel for prissætning ifølge elmarkedsforordningens artikel 6, stk. 4.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at det er EU's mål, herunder i forhold til MARI-plattformen, at der skal ske ubalanceafregning inden for et 15-minutters-interval. Forsyningstilsynet skal dog aktuelt alene tage stilling til, om de anmeldte vilkår og betingelser fortsat bygger på pay-as-clear, som udgør EU's hovedregel for prissætningsprincip. Forsyningstilsynet skal ikke aktuelt tage selvstændig stilling til evt. konsekvenser ved evt. forsinkelser i Energinets overgang til 15-minutters-ubalanceafregning.

Forsyningstilsynet finder herefter at måtte tage til efterretning, at når der fortsat anvendes 4 clearinger i timen og 4 gange 15 minutters-bud i timen for en 60-minutters-markedsenhed for det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked, må der forventes en vis tilpasning af prissætningen. Også selv om pay-as-clear fortsat anvendes som prissætningsprincip.

KOORDINATION MED TSO'ER OG INDDRAGELSE AF INTERESSEENTER

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinets aktuelle anmeldelse af nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings-tjenester angår et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, der forudsætningsvis er generelt koordineret mellem de nordiske landes TSO'er, herunder Energinet.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at Energinet i ændringsforslaget af 5. maj 2022 til vilkårene og betingelserne gør specifikt rede for, hvordan Energinet har koordineret med de øvrige nordiske TSO'er om fastsættelse af en maksimums- og minimumstilbudspris på mFRR-energibud til +/-10.000 EUR/MWh. Energinet har også nøje koordineret med de øvrige nordiske TSO'er, at hvis intraday-prisen stiger til over +/- 9.999 EUR/MWh, skal den maksimale tilbudspris for mFRR-energibud forøges tilsvarende, og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud skal sænkes til den samme absolutte værdi.

Der fremgår også, at Energinet forud for anmeldelsen af de aktuelle vilkår og betingelser har inddraget markedsaktører og andre interessenter ved udformningen af vilkårene og betingelserne. Energinet har således gennemført nationale aktørmøder i september 2020, januar 2021 og juni 2021, og Energinet har også gennemført nordiske aktørmøder i maj 2020, januar 2021 og juni 2021. Energinet har på disse møder indgået i dialog med markedsaktørerne og interessenterne om deres indstilling til lokale vilkår.

I Energinets anmeldte vilkår og betingelser indgår herefter, på baggrund af ovennævnte forudgående inddragelse af markedsaktører og interessenter og i overensstemmelse med ACER's afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om MARI-plattformen, visse lokalt særegne vilkår for maksimal leveringsvarighed, hviletid og lokationsinformation.

Forsyningstilsynet finder herefter, at Energinet i overensstemmelse med EBGL artikel 18, stk. 3, litra a, har koordineret vilkårene og betingelserne med de TSO'er og netvirksomheder, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser. Forsyningstilsynet finder dertil, at Energinet i overensstemmelse med EBGL artikel 18, stk. 3, litra c, har inddraget netvirksomheder og andre interessenter ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne.

OVERHOLDELSE AF RAMMER FOR ETABLERINGEN AF MARI-PLATFOMEN

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinets anmeldelse af 5. maj 2022 af ændringer af nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester navnlig har til formål, at Energinet først skal tilsluttes et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, før Energinet kan overgå til MARI-plattformen på EU-plan. Det fremgår dertil, at Energinet forventer at overgå til MARI-plattformen i 2024.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinets således gradvise tilslutning til MARI-plattformen, hvorved Energinet først indgår i det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked, før Energinet forventes at overgå til MARI-plattformen i 2024, er i overensstemmelse med ACER's afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om MARI-plattformen.

Forsyningstilsynet finder dertil, at det er i overensstemmelse med ACER's afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om MARI-plattformen, at Energinet foreslår, at der fastsættes visse lokalt særegne vilkår for maksimal leveringsvarighed, hviletid og lokationsinformation.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at de anmeldte vilkår og betingelser er i overensstemmelse med EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, overholder rammerne for etableringen af MARI-plattformen, generelt ifølge EBGL artikel 20, stk. 2, 1. pkt., og nærmere ifølge ACER's afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om MARI-plattformen.

RIMELIGE OG BEGRUNDEDE KRAV TIL BALANCERINGSTJENESTER

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i anmeldelse af 7. oktober 2021 af nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester har gjort rede for, at vilkårene og betingelserne indebærer følgende hovedpunkter:

1. Den hidtidige IT-plattform for det fælles nordiske marked for regulerkraft ændres til en ny IT-plattform for det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked.
2. Introduktion af 15 minutters-driftskvarter med 4 clearinger i timen og 4 gange 15 minutters-bud i timen og en fortsat anvendelse 60-minutters-markedsenhed.
3. Pay-as-clear anvendes fortsat som prissætning, men der vil som følge af 4 clearinger i timen og fortsat én timepris ske en naturlig tilpasning af prissætningen.
4. Introduktion af funktionerne: Aktivering via aktiveringsordre, bekræftelse af aktiveringsordre og tom aktiveringsordre.
5. Overspring af bud ændres til, at bud kan blive gjort utilgængelige for aktivering.
6. De hidtidige anvendte begreber Dødtid for regulering samt Start og stop-gradient for regulering ændres til begrebet Aktiveringstid.

Energinet har dertil uddybet om funktionerne aktivering via aktiveringsordre, bekræftelse af aktiveringsordre, tom aktiveringsordre og om bud, der gøres utilgængelige for aktivering: Aktiveringsordrer skal besvares af aktøren med en aktiveringsbekræftelse på mod-

taget aktivering. Energinet vil foruden aktiveringsordrer med krav om balanceringsregulering anvende tomme aktiveringsordrer. En tom aktiveringsordre skal på samme vis besvares med en modtagelsesbekræftelse. Energinet foreslår at anvende tomme aktiveringsordrer for løbende at sikre, at de indsendte bud er tilgængelige for aktivering.

Bud indsendt til Energinet inden for fristen for indsendelse af bud, 45 minutter før driftstimen, er som udgangspunkt tilgængelige for aktivering. Det kan dog være nødvendigt for Energinet at ændre tilgængeligheden af visse bud. Energinet foreslår derfor, at bud kan gøres utilgængelige for aktivering for at opretholde driftssikkerheden i el-systemet.

Energinet foreslår også, at begreber i tilknytning til regulerkraftmarkedet ændres til nye begreber på dansk i tilknytning til det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked, og som hver især lægger sig op ad begreberne på engelsk i tilknytning til MARI-plattformen.

Energinet har dertil anført i ændringsforslaget af 5. maj 2022 til de anmeldte vilkår og betingelser, at mFRR-energiaktiveringsprisen bør være højere end day-ahead- og intraday-priserne for at sikre egnede incitamenter til markedsaktørerne til at balancere sig selv på day-ahead- og intraday-markederne.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet herved har gjort sagligt rede for, at maksimums- og minimumstilbudspris på mFRR-energibud fastsættes til +/-10.000 EUR/MWh, og at hvis intraday-prisen stiger til over +/- 9.999 EUR/MWh, skal den maksimale tilbudspris for mFRR-energibud forøges tilsvarende, og minimumstilbudsprisen for mFRR-energibud skal sænkes til den samme absolutte værdi.

Energinet har endvidere oplyst, at Energinet, på baggrund af en forudgående inddragelse af markedsaktører og interessenter og i overensstemmelse med ACER's afgørelse nr. 03-2020 af 24. januar 2020 om MARI-plattformen, har foreslået fastsat visse lokalt særegne vilkår for maksimal leveringsvarighed, hviletid og lokationsinformation.

Energinet har dertil endeligt oplyst, at de aktuelt anmeldte ændringer af vilkår og betingelser i godkendt form påtænkes taget i brug fra og med den 1. november 2022.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at de anmeldte vilkår og betingelser i overensstemmelse med EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, fastlægger rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester.

VURDERING AF VILKÅR OG BETINGELSER I FORHOLD TIL EBGL'S FORMÅL
Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om Energinets anmeldelse af 5. maj 2022 af nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester, så Energinet kan indgå i en metode for et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, er i overensstemmelse med formålsbestemmelserne ifølge EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d.

EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, fastsætter, at det er formålet med EBGL, at:

- a. Fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne.

- b. Øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder.
- c. Integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balanceringstjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden.
- d. Bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemer og el-sektoren i EU samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

Forsyningstilsynet bemærker, at de anmeldte vilkår og betingelser har som formål samt har som et fælles nordisk - og EU-perspektiv, at de nordiske landes TSO'er, herunder Energinet, omdanner det hidtidige nordiske regulerkraftmarked til et fælles nordisk mFRR-energiaktiveringsmarked, som i sig selv vil være tilpasset MARI-plattformen med henblik på de nordiske TSO'ers gradvise overgang til MARI-plattformen på EU-plan.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at de ændrede nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balanceringstjenester med virkning for det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked fastlægger et sæt udbudsbetingelser m.v., som vil være gældende for alle potentielle tilbudsgivere ved mFRR-energibud.

Forsyningstilsynet vurderer således, at udbudsbetingelserne ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige potentielle tilbudsgivere, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves for at kunne levere mFRR-energi på det fælles nordiske mFRR-energiaktiveringsmarked.

Forsyningstilsynet lægger dertil vægt på, at den dynamiske fastsættelse af maksimums- og minimumstilbudsprisen på mFRR-energi til et højere niveau end day-ahead- og intraday-priserne alt andet lige sikrer egnede incitamenter til markedsaktørerne til at lancere sig selv på day-ahead- og intraday-markederne.

Forsyningstilsynet finder herefter, at de anmeldte vilkår og betingelser generelt er i overensstemmelse med formålene ifølge EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, om bl.a. fremme af konkurrence, gennemsigtighed og ikke-diskrimination, integration af balancemarkederne samt bidrag til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Forsyningstilsynets afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets Afgørelsesdatabase på Forsyningstilsynets hjemmeside, <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>.

Offentliggørelsen sker på grundlag af elforsyningslovens § 78 b, stk. 1, som fortolket set i lyset af artikel 59, stk. 8, jf. stk. 7, i direktiv (EU) 2019/944. Denne fortolkning indebærer, at der skal ske offentliggørelse af Forsyningstilsynets afgørelser, hvad enten de træffes efter elforsyningsloven eller efter EU-retsakter med direkte virkning. Herunder den aktuelt relevante EU-forordning 2017/2195, der betegnes EBGL.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet til klagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Telefon +45 72 40 56 00
E-mail-adresse ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget), og nævnets klagebehandling, fremgår af Energiklagenævnets hjemmeside, www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carl Helman

Fuldmægtig